

Tirgus pārskats

2009. gada 16. – 22. marts

Nedēļa aizsākās uz tā paša pozitīvā vilņa, uz kura noslēdzās iepriekšējā. Nedēļas sākumā publicētie dati joprojām bija slikti, taču investori tam nepievērsa daudz uzmanības. **Tirgu darbības rezultāti ir bijuši labi, cerot uz stāvokļa stabilizēšanos finanšu nozarē**, ko rosināja ASV Federālo rezervju sistēmas un Finanšu ministrijas paziņojumi.

Paģājušajā nedēļā ASV Federālās rezervju sistēmas ASV Federālās Atvērtās tirgus komitejas (**FOMC**) sanāksmē vēlreiz apstiprināja, ka saglabās mērķa diapozonu federālo aizdevumu likmei no 0 līdz 0,25 % un ka tā paliks zema ilgāku laika posmu. Federālo rezervju sistēma arī paziņoja, ka turpmākajos sešos mēnešos iegādāsies ilgtermiņa valsts parāda vērtspapirus par summu līdz pat 300 miljardiem ASV dolāru. Lai sniegtu lielāku atbalstu hipotekārājai kredītēšanai un mājokļu tirgiem, **FOMC** paziņoja, ka papildus iegādāsies ASV mājokļu aģentūru ar hipotekām nodrošinātos vērtspapirus par summu līdz pat 750 miljardiem ASV dolāru.

Neskatot stāvokļa uzlabošanu saistībā ar finanšu nozari, tirgus dalībnieki, iespējams, ignorē **vājos makroekonomikas datus**, uzskatot, ka tie vairāk norāda uz drīzu ekonomikas cikla zemākā punkta sasniegšanu, nevis uz turpmāku stāvokļa pasliktināšanos.

Runājot par datiem, kā īpaši vājš jāmin **ASV Empire State rūpniecības indekss**, kas saruka līdz kārtējam zemākajam līmenim. Šis indekss atspoguļo ražošanas uzņēmumu vadītāju noskaņojumu. Februārī ASV rūpnieciskās ražošanas apjomi mēneša laikā saruka par 1,4 % un par 11,2 % salīdzinājumā ar stāvokli pirms gada. Jaudas izmantošana saruka par 1 % un sasniedza rekordzemu līmeni.

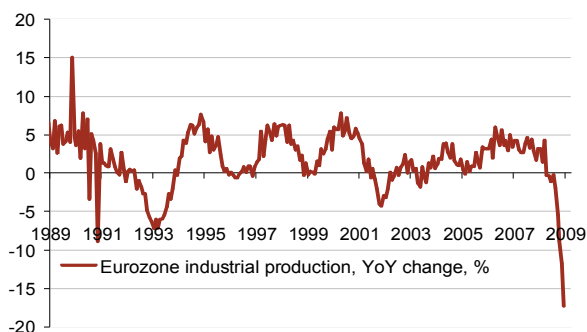
Tomēr dati nesagādāja tik daudz negatīvu pārsteigumu, kā tika pieredzēts pēdējos mēnešos. **ASV mājokļu dati martā bija mēreni**: NAHB mājokļu tirgus indekss nemainījās, savukārt februārī jauno mājokļu tirgus piedzīvoja kāpumu par 22 %. Izsniegto būvatļauju skaits nedaudz pieauga (par 3 %). Tas dot skaidrākas norādes par pašreizējo mājokļu tirgus aktivitāti. Šonedēļ tiks publicēti mājokļu pārdošanas dati.

ASV patēriņa cenu kāpums apsteidza prognozes, un situācijā, kas ir tuvu deflācijai, tas ir vērtējams diezgan pozitīvi. Februārī cenas pieauga par 0,4 %, neskatot energoresursu un pārtikas cenu kāpumu 0,2 % apmērā. Gada laikā cenas pieauga par 0,2 %, bet, neņemot vērā pārtikas un energoresursu cenu kāpumu, tās pieauga par 1,8 %. Eirozonā patēriņa cenas gada laikā pieauga par 1,2 % un 1,7 %, neņemot vērā pārtikas un energoresursu cenu izmaiņas.

Eirozonā ekonomikas noskaņojums martā nedaudz uzlabojās. Janvārī rūpnieciskā ražošana saruka par 3,5 % un salīdzinājumā ar stāvokli pirms gada uzrādīja kritumu par 17,3 %, tādējādi apliecinot, ka šā gada pirmais ceturksnis eirozonā ir bijis vājš.

Šķiet, ka bezdarbs pieaug daudzos reģionos. Februārī Apvienotajā Karalistē bezdarbnieka pabalstu pieprasītāju personu skaits palielinājās par 138 000, kas ir rekordaugsts rādītājs. ASV jaunu bezdarbnieka pabalstu pieprasītāju personu skaits ir nepārtraukti strauji pieaudzis, norādot, ka atrast darbu ir kļuvis grūti.

1. attēls. Rūpnieciskās ražošanas apjomu samazināšanās Eiropā



Šie dati nesamazināja investoru pozitīvo noskaņojumu, jo darbaspēka tirgus parasti atgūstas, tiklīdz stāvoklis ekonomikā ir nedaudz uzlabojies. Ņemot vērā ekonomikas vājo stāvokli, **Anglijas Banka nolēma samazināt bāzes likmi par 0,5 %** un turpināt jaunu naudas līdzekļu iepludināšanu tautsaimniecībā.

Atbilstoši prognozēm **Japānas Centrālā banka nolēma nemainīt bāzes likmi un atstāt to 0,1 % apmērā**. Pozitīva informācija tika saņemta par pakalpojumu sektoriem, kuros janvārī bija vērojams 0,4 % liels pieaugums, kas pārsteidza tirgu. Taču kopumā vēlāk dati liecināja par to, ka aktivitāte ir samazinājusies par 1,7 %. Rūpniecība ir cietusi no eksporta pieprasījuma samazināšanās.

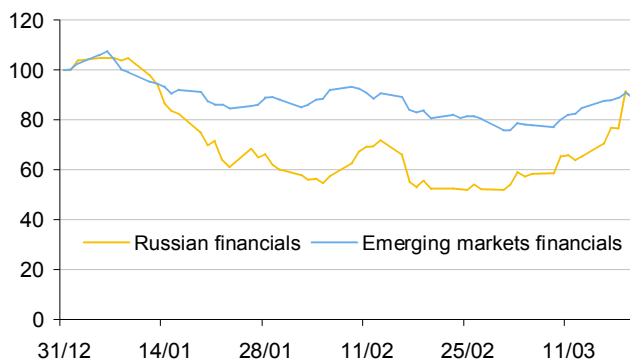
Saskaņā ar laikraksta „Vedomosti” sniegto informāciju, februārī **Krievijas banku sistēmā** ir pieaudzis noguldījumu apjoms Krievijas rubļos. Mēneša laikā depozītu apjoms Krievijas rubļos pieauga par 4,1 %, kamēr noguldījumi ārvalstu valūtā palielinājās par 3,6 %. Noguldījumu apjoma pieaugums norāda uz uzticības vairošanos par Krievijas rubļa maiņas kursa ilgspējību. Janvārī pakāpeniskas Krievijas rubļa devalvācijas laikā noguldījumu apjoms Krievijas rubļos samazinājās par 6,7 %, kamēr noguldījumi ārvalstu valūtās palielinājās par 32 %. Krievijas Centrālās bankas amatpersonas ir izteikušās, ka paredz samazināt aizdevumu izsniegšanu bankām gandrīz pilnībā, jo likviditātes stāvoklis ir normalizējies un sagaidāms, ka 2009. gadā vairākums banku darbosies ar peļņu.

Patiesām, **Krievijas banku nozare ir izcēlusies pēdējā akciju cenu kāpuma laikā pasaules** tirgos un apsteigusi finanšu sektoru attīstības valstu tirgos (+51 % pretstatā +20 % no MSCI indeksu zemākā līmeņa). Visticamākie iemesli šādam straujam akciju cenu kāpumam varētu būt bažu mazināšanās par vajadzību bankām veikt jaunas akciju emisijas (un tādējādi samazināt esošo akcionāru ieguldījumu), kā arī rubļa kursa stabilizēšanās, kas agrāk tikusi cieši saistīta ar banku nozares darbības rezultātiem. Tirgi ir lielā mērā par zemu novērtējuši jautājumus par makroekonomikas krituma padziļināšanos un nekvalitatīvajiem kredītiem, kas, iespējams, vismaz šogad nāks par sliktu bankām.

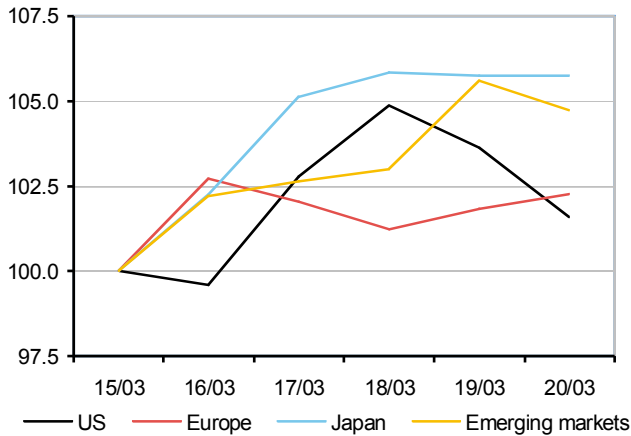
Pieaugošais budžeta deficīts Indijā rada aizvien lielākas bažas par tirgus spējām finansēt Indijas valdības gaidāmās obligāciju emisijas. Rezultātā pēdējā laikā ir strauji pieaugušas obligāciju procentu likmes. Lai ierobežotu likmju kāpumu, Indijas Rezervju banka ir sākusis iegādāties valdības obligācijas. Tomēr šķiet, ka Indija aizvien būs viena no straujāk augošajām pasaules ekonomikām 2009. gadā pat tad, ja pesimisti prognozē IKP kāpumu 4,5 %.

Pasaules Banka samazināja **Ķīnas ekonomikas izaugsmes prognozi 2009. gadam** līdz 6,5 %, un paziņoja, ka, krasi samazinoties ārējam pieprasījumam, ar fiskālo ekonomikas sekmēšanas programmu vien nepietiks, lai saglabātu ļoti straujus tautsaimniecības izaugsmes tempus. Šajā ziņā analītiķu uzskati dalās: Ķīnas ekonomisti galvenokārt pieturas pie Ķīnas oficiāli noteiktās izaugsmes prognozes 8 % apmērā, taču ārvalstu analītiķi nav tik optimistiski noskaņoti. Ietieptīgā Ķīnas turēšanās pie 8 % atzīmes rada bažas par to, ka tās provinces un pašvaldības varētu sākt manipulēt ar statistikas datiem un iepludināt ievērojamus naudas līdzekļus nelietderīgos infrastruktūras projektos.

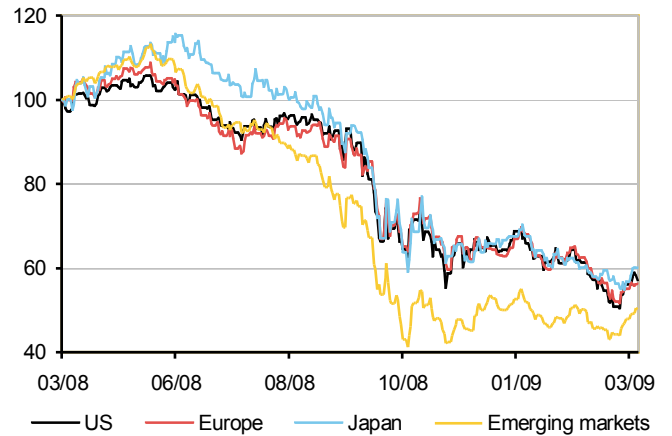
2. attēls. Finanšu iestāžu akciju rezultāti jaunattīstības tirgos



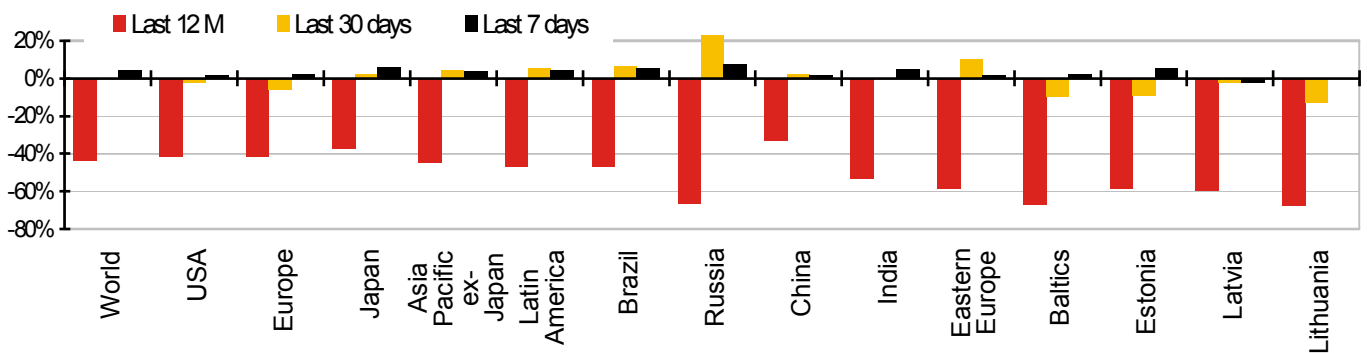
3. attēls. Akciju tirgi pagājušajā nedēļā



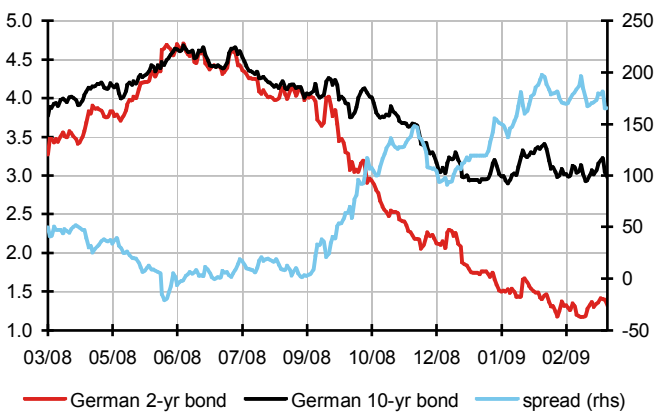
4. attēls. Akciju tirgi pēdējos 12 mēnešos



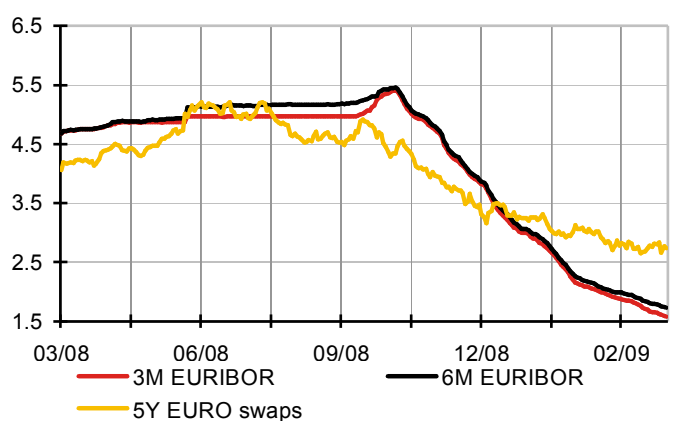
5. attēls. Akciju tirgu darbības rezultāti¹



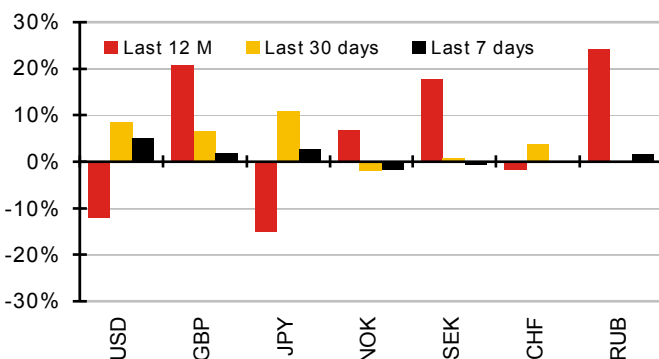
6. attēls. Vācijas valdības obligāciju atdeve



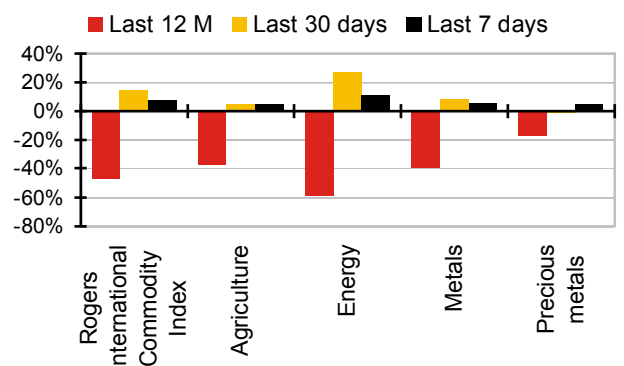
7. attēls. EURIBOR likmes pēdējos 12 mēnešos



8. attēls. EUR vērtība pret izvēlētajām valūtām



9. attēls. Izejvielu cenu rādītāji



Datu avots: *Bloomberg*.

Visi atdeves rādītāji ir atspoguļoti attiecīgajās indeksu valūtās, ja vien nav norādīts citādi.

¹ Grafikā attēloti attiecīgā reģiona MSCI indeksa rezultāti, kas izteikti ASV dolāros, izņemot Austrumeiropas (DJ Stoxx EU Enlarged) un Baltijas valstu uzņēmumu akcijas, kuru gadījumā ir izmantoti OMX indeksi.